

KASB – HUNAR MAKTABLARIDA NOSTANDART DARSLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Djoraboyeva Oynura Yuldashaliyevna

Farg'ona shahar kasb – hunar maktabi

Ingliz tili o'qituvchisi

Saliyeva Mahmudaxon Adhamovna

Farg'ona shahar kasb – hunar maktabi

Rus tili o'qituvchisi

Rahmanova Ziyoda Shakirovna

Farg'ona shahar kasb – hunar maktabi

Ingliz tili o'qituvchisi

Mamlakatimiz innovatsion taraqqiyot yo'lida shiddat bilan rivojlanib borayotgan bir davrda kelajagimiz davomchilari bo'lmish yoshlarni ijodiy g'oyalari va ijodkorligini har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularning bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish hamda ilg'or xorijiy tajribalar, xalqaro mezon va talablar asosida baholash tizimini takomillashtirish, shu yo'lda xalqaro tajribalarni o'rganish, mavjud tizimni har tomonlama qiyosiy tahlil qilish, tegishli yo'nalishdagi xalqaro va xorijiy tashkilotlar, agentliklar, ilmiy-tadqiqot muassasalari bilan yaqindan hamkorlik qilish muhim ahamiyatga egadir.

Shu maqsadda, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida" 2018-yil 8-dekabrda 997-sonli qarori bilan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi huzurida Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlarni amalga oshirish Milliy markazi tashkil etildi. Shu bilan birga, ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlarda ishtirok etish vazifalari belgilandi.

Hozirgi kunda pedagogik faoliyatda nostandart darslar va ulardan foydalanish haqida tez – tez fikr yuritilmoqda. Nostandart darslarning bosh maqsadi o'quvchilarning bilish jarayoniga, o'quv materialiga qiziqish, xoxish – istaklarini ko'zlash orqali o'quvni tashkil etishdir. Bunday darslarni maqsadi, vazifasi, o'tish metodikalariga ko'ra nomlash mumkin.

Darhaqiqat, biz har qanday odamga uning nechog'lik kamolotga erishganiga qarab baho beramiz. Jumladan, barkamol shaxs, barkamol ijod deymiz. G'oyat yetuklikni esa tabiat barkamolligiga qiyoslaymiz. Balog'at va kamolotning turli – tuman qirralari bor. Albatta, bu qirralarning jilolari bir – biridan aslo kam emas.

Davlatimizning bosh siyosati ham kelajak avlodning istiqlolini ta'minlashga, zarur shart – sharoit yaratishga, ularni yetuk insonlar qilib tarbiyalashga qaratilgan.

Umumiy o‘rat ta‘lim maktablarida o‘qituvchi zamonaviy darsni qanday tashkil qilishi kerak degan savolga quyidagi dars ishlanmasi namunasi bilan javob berishi mumkin;

O‘qituvchi dars o‘tishda avvalo darsning dasturi, rejasini tuzib olishi kerak. Darsga kirayotgan o‘quvchi bugungi darsda qanday bilimlar, ma‘lumotlarga ega bo‘lishi haqida oldindan bilishi kerak.

Buning o‘qituvchi darsning texnologik xaritasini zamonaviy qilib aytganda dars katalogini yaratishi lozim. O‘qituvchi o‘quvchilarga har darsning oxirida kelgusi darsning katalogini tarqatib chiqadi. Dars katalogini yaratishda o‘qituvchi o‘zining fantaziyasidan kelib chiqib, unga qiziqarli ma‘lumotlar, masalalar, inglizcha-o‘zbekcha mavzuga oid atamalar, mavzuga oid rasmlar, karikaturalar bilan boyitishi mumkin.

“Uchburchak” o‘yini

Yangi mavzuni mustahkamlash maqsadida “Uchburchak” o‘yini olib boriladi. Bunda to‘rtala guruhga alohida mavzular beriladi, guruh a‘zolari berilgan mavzu bo‘yicha barcha ma‘lumotlarni maxsus kartochkalarga yozishadi va piramida tasvirlangan ko‘rgazmaga yopishtirib chiqadilar. Natijalar tekshiriladi noto‘g‘ri va takrorlangan ma‘lumotlar olib tashlanadi va qolgan natijalar hisoblanadi. Eng ko‘p ma‘lumot yozgan guruhlar taqdirlanadi. Bunda o‘quvchilar o‘tilgan mavzuni egallaganlik va mavzu bo‘yicha tushunchalarni o‘zlashtirib olganlik darajasi aniqlash, o‘z bilimlarini mustaqil ravishda erkin bayon eta olish, o‘zlarining bilim darajalarini baholay olish, yakka va guruhlarda ishlay olish, safdoshlarining fikriga hurmat bilan qarash, shuningdek o‘z bilimlarini bir tizimga solishga o‘rgatadi.

“Kim chaqqon” o‘yini

O‘tilgan mavzuni mustahkamlash maqsadida “Kim chaqqon” o‘yini olib boriladi. Bunda o‘quvchilardan diqqat, tezkorlik, hozirjavoblik talab etiladi, O‘quvchi fikrini jamlashga harakat qiladi. O‘qituvchi tomonidan ma‘lumotlar tezkorlik bilan o‘qiladi. Bunda har bir guruh a‘zolari to‘g‘ri ma‘lumotlar uchun- “qizil kartochka”, noto‘g‘ri ma‘lumotlar uchun-“sariq kartochka”larini ko‘tarishadi. Natijalarni aniqlab borish uchun har bir guruhga nazoratchilar biriktiriladi.

Ushbu texnologiyalarning darslarda qo‘llash yaxshi natija beradi. Dars samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bepalko B. Slagaemie pedagogicheskoy texnologii.-M.: Pedagogika, 1999.
2. Farberman B. L, Musina R. G., F. A. Djumabaeva. Oliy o‘quv yurtlarida o‘qitishning zamonaviy usullari.-T.: 2002.
3. Farberman B. L. Ilg‘or pedagogik texnologiyalar. -T.: Fan, 2000.